

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

MATERIAŁY SZKOLENIOWE DLA BENEFICJENTÓW DZIAŁANIA 2.6 ZPORR

19 kwietnia 2007 roku

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Zasada n+2 – Zagrożenie utraty środków finansowych

Zasada n+2 jest jedną z zasad zarządzania finansowego. Stwierdza ona, że zobowiązanie Komisji Europejskiej jest równoznaczne z alokacją rocznej transzy środków w budżecie wspólnotowym. Zdarzenie to następuje w roku n. Dnia 31 grudnia roku n+2 zobowiązanie zostaje anulowane. Oznacza to, że Państwo Członkowskie, które do końca roku n+2 złożyło wnioski o płatność opiewające na kwotę mniejszą niż roczna transza środków alokowanych w roku n, bezpowrotnie traci kwotę różnicy. Anulowanie dotyczy zatem jedynie tej części środków, dla której nie złożono poprawnego wniosku o płatność.

Realizacja zasady n+2 jest obliczana na poziomie funduszu w Programie. Ponadto otrzymana przez Polskę zaliczka nie musi być uzasadniona płatnościami dokonanymi do czasu złożenia wniosku o płatność salda końcowego. Polska zobowiązana jest zatem do wydatkowania minimum:

1. 7,37% do końca 2006 roku (alokacja 2004 – zaliczka = 23,37% - 16% = 7,37%),
2. 40,75% do końca 2007 roku (alokacja 2004 + alokacja 2005 – zaliczka = 23,37% + 33,38% - 16% = 56,75% - 16% = 40,75%),
3. 100% do końca 2008 roku,

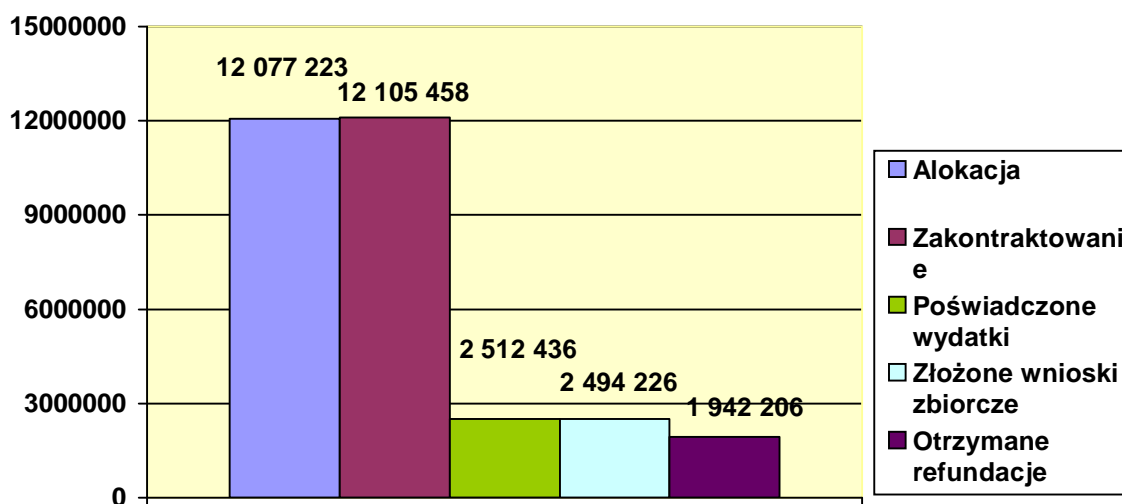
wartości alokacji przyznanej przez Komisję Europejską dla ZPORR na lata 2004-2006 odrębnie w części EFS oraz EFRR. Powyższe wydatki muszą mieć odzwierciedlenie we wnioskach poświadczonych przekazanych do Komisji Europejskiej przez Instytucję Płatniczą do końca danego roku.

Jednakże w celu zapewnienia osiągnięcia założeń zasady n+2 na 2007 rok Instytucja Zarządzająca ZPORR zaleca osiągnięcie płatności na poziomie co najmniej 61% wartości alokacji przyznanej na lata 2004-2006.

Stan realizacji Działania 2.6 ZPORR Na Dolnym Śląsku

Od początku realizacji Działania 2.6 ZPORR na Dolnym Śląsku podpisano 17 umów o dofinansowanie projektów na łączną kwotę dofinansowania 14 009 056,15 PLN, w tym 10 506 792,11 PLN z EFS. Instytucja Wdrażająca realizuje również 2 projekty własne na kwotę 2 131 554,00 PLN, w tym 1 598 665,49 PLN z EFS.

Stan realizacji Działania 2.6 ZPORR

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Do dnia 19 kwietnia 2007 roku Instytucja Wdrażająca:

- poświadczyła wydatki Beneficjentów na kwotę 2 512 436,27 PLN z EFS (20,80% alokacji),
- przedłożyła do Instytucji Pośredniczącej 6 zbiorczych wniosków o płatność dla Działania 2.6 ZPORR. Wnioski te ujmowały wydatki Ostatecznych Odbiorców na poziomie 2 494 226,38 PLN z EFS (20,65% alokacji),
- otrzymała 5 transz refundacji w wysokości 1 942 206,15 PLN (EFS).

Wg stanu na dzień 19 kwietnia 2007 roku w trakcie weryfikacji w Instytucji Wdrażającej znajdują się wnioski o płatność Ostatecznych Odbiorców na kwotę 1 056 194,31 PLN z EFS (8,75% alokacji).

Obowiązki wynikające z umowy o dofinansowanie projektu

Beneficjent zobowiązuje się do:

- realizowania projektu zgodnie z harmonogramem rzeczowo-finansowym,
- przekazywania do Instytucji Wdrażającej, najpóźniej do ostatniego dnia każdego miesiąca, harmonogramu składania wniosków o płatność na sześć kolejnych miesięcy,
- przekazywania do Instytucji Wdrażającej nie później niż do dnia 15 lutego każdego roku aktualnej prognozy wydatków na bieżący rok budżetowy oraz na rok następny,
- rozliczenia 100% otrzymanego dofinansowania wraz ze sprawozdaniem końcowym z realizacji Projektu,
- systematycznego monitorowania przebiegu realizacji Projektu oraz informowania niezwłocznie Instytucji Wdrażającej o zaistniałych nieprawidłowościach lub o zamiarze zaprzestania realizacji Projektu,
- pomiaru wartości wskaźników osiągniętych dzięki realizacji Projektu zgodnie z określonymi wskaźnikami monitoringowymi dla Projektu,
- przygotowywania i przekazywania do Instytucji Wdrażającej sprawozdań okresowych, rocznych oraz końcowego z realizacji Projektu,
- przekazywania, pisemnie i na nośniku elektronicznym, wraz ze sprawozdaniami okresowymi i sprawozdaniem końcowym, informacji o wszystkich Beneficjentach Ostatecznych w ramach projektu,
- przedstawienia na żądanie Instytucji Wdrażającej wszelkich informacji i wyjaśnień związanych z realizacją Projektu w wyznaczonym przez nią terminie,
- prowadzenia odrębnej ewidencji księgowej dotyczącej realizacji Projektu,
- przechowywania dokumentacji związanej z realizacją Projektu,
- poddania się kontroli w zakresie prawidłowości realizacji projektu dokonywanej przez Instytucję Wdrażającą, Instytucję Pośredniczącą, Instytucję Zarządzającą oraz inne podmioty uprawnione do jej przeprowadzenia (udostępnienie wszystkich dokumentów, w tym dokumentów elektronicznych związanych z realizacją Projektu przez cały okres ich przechowywania),
- poinformowania Instytucji Wdrażającej o wszystkich realizowanych projektach finansowanych z funduszy strukturalnych, Funduszu Spójności lub innych funduszy Unii Europejskiej w momencie podpisania umowy,
- przeprowadzenia audytu zewnętrznego Projektu w przypadku, gdy:
  - § całkowita wartość Projektu wynosi co najmniej 750 000 PLN,
  - § całkowita wartość kilku projektów realizowanych przez Beneficjenta w ramach Priorytetu wynosi co najmniej 1 000 000 PLN,
- promocji projektu zgodnie z wymogami o których mowa w rozporządzeniu Komisji nr 1159/2000 z dnia 30 maja 2000 roku oraz wytycznymi Instytucji Zarządzającej,
- przestrzegania przepisów wspólnotowych w zakresie realizacji wspólnotowych polityk horyzontalnych, w szczególności ochrony środowiska i równości szans,

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

- stosowania przepisów o zamówieniach publicznych przy wydatkowaniu środków przyznanej dotacji,
- zgłaszania w formie pisemnej Instytucji Wdrażającej zmian dotyczących realizacji projektu.

Nowy wzór umowy

Istnieje możliwość aneksowania umów o dofinansowanie realizacji projektu zawartych na wcześniej obowiązujących wzorach w celu dostosowania ich brzmienia do nowych wzorów umów wprowadzonych Komunikatem Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 16 listopada 2006 roku w sprawie wzorów umów o dofinansowanie projektów realizowanych w ramach ZPORR 2004-2006.

Wytyczna MRR – pismo DRR-III-949-108-ISz/06 z dnia 21 grudnia 2006 roku

Zgodnie z zapisami nowego wzoru umowy w opinii Instytucji Zarządzającej ZPORR beneficjenci nie spełniający łącznie wszystkich przesłanek z art. 3 ust 1 pkt 5 i jednocześnie nie będącymi podmiotami określonymi w art. 3 ust 1 pkt 1-4 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 roku Prawo zamówień publicznych nie mają obowiązku stosowania procedur udzielania zamówień publicznych określonych w w/w ustawie.

Należy również zauważyć, że jedynie nowe wzory umów dopuszczają możliwość zawarcia za obustronną zgodą jednego aneksu dla zmian, które następują kolejno po sobie w niedługim czasie.

Zmiany w projekcie

ZGŁASZANIE ZMIAN W PROJEKCIE

Zgodnie z § 16 Umowy o dofinansowanie projektu Ostateczny Odbiorca jest zobowiązany do zgłaszania w formie pisemnej Instytucji Wdrażającej wszelkich zmian dotyczących realizacji projektu przed ich wprowadzeniem i nie później niż na 1 miesiąc przed planowanym zakończeniem realizacji projektu.

MOŻLIWOŚCI WPROWADZANIA ZMIAN W PROJEKCIE

Wszelkie zmiany w projekcie odnoszą się do pierwszej zaakceptowanej wersji wniosku aplikacyjnego. Zmiany nie mogą prowadzić do zwiększenia dofinansowania. Nie ma również możliwości wprowadzania zmian w projekcie po rozpoczęciu postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w podkategoriach wydatków objętych tymże postępowaniem. Zakaz taki należy wywieść z treści zapisów § 16 Umowy o dofinansowanie projektu. Jednocześnie treść tego paragrafu nie zabrania wprowadzania zmian w podkategoriach wydatków objętych postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego przed rozpoczęciem postępowania oraz pozwala na wprowadzenie zmian w podkategoriach wydatków, ale za zgodą Instytucji Wdrażającej, zgłoszonych w odpowiednim momencie o ile zmiany takie są uzasadnione i niezbędne dla prawidłowej realizacji projektu. Instytucja Wdrażająca akceptuje jedynie zmiany uzasadnione i niezbędne dla prawidłowej realizacji projektu

ZMIANY W PODKATEGORIACH WYDATKÓW OBJĘTYCH POSTĘPOWANIEM

W przypadku, gdy zmiany dotyczą podkategorii wydatków objętych postępowaniem o udzielenie zamówienia publicznego Ostateczny Odbiorca powinien po każdym zakończonym postępowaniu poinformować Instytucję Wdrażającą o zaistnieniu w/w zdarzenia, celem wprowadzenia odpowiednich zmian do umowy o dofinansowanie projektu w formie aneksu:

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

- jeżeli w wyniku przeprowadzenia postępowania kwota wydatków dla danej podkategorii ulegnie zmniejszeniu, wówczas wysokość dofinansowania ulega odpowiedniemu zmniejszeniu,
- jeżeli w wyniku przeprowadzenia postępowania kwota wydatków dla danej podkategorii ulegnie zwiększeniu wówczas wysokość dofinansowania nie ulega zmianie.

POZOSTAŁE ZMIANY W PROJEKCIE

Procedura wprowadzania pozostałych zmian w projekcie została opisana w rozdziale III, punkcie 4 „Zmiany w projekcie” **Poradnika dla Ostatecznych Odbiorców** (wersja z dnia 14 czerwca 2006 roku). Wyróżnia się następujące rodzaje zmian w projekcie:

1. Zmiany wymagające poinformowania Instytucji Wdrażającej,
2. Zmiany wymagające pisemnej akceptacji Instytucji Wdrażającej:
  - zwiększenie wydatków związanych z personelem projektu nie przekraczające 15% całkowitej wartości projektu,
  - przesunięcia między podkategoriami wydatków w ramach danej kategorii głównej przekraczające 15% wartości danej kategorii głównej,
  - wprowadzenie nowej podkategorii wydatków lub usunięcie istniejącej,
  - wprowadzenie nowej formy wsparcia lub usunięcie planowanej,
  - zmiany merytoryczne, które mogą mieć wpływ na ocenę projektu.
3. Zmiany wymagające sporządzenia aneksu do umowy:
  - przesunięcia między głównymi kategoriami wydatków przekraczające 15% całkowitej wartości projektu,
  - zmiany zakładanych produktów realizacji projektu przekraczające 15% ich wartości,
  - zmiany okresu realizacji projektu,
  - zmiany rachunku bankowego,
  - pozostałe zmiany zapisów umowy.

Prawo Zamówień Publicznych

Zgodnie z § 13 umowy o dofinansowanie realizacji projektu Ostateczny Odbiorca zobowiązał się bezwarunkowo do stosowania przepisów o zamówieniach publicznych przy wydatkowaniu środków przyznanej dotacji (zakres podmiotowy). Zobowiązanie to wiąże Ostatecznego Odbiorcę bez względu na to czy w świetle ustawy Prawo zamówień publicznych ma on obowiązek ustawę stosować czy nie.

Ponadto zgodnie z § 5 ust. 10 umowy o dofinansowanie projektu w przypadku gdy Beneficjent jest zobowiązany do zastosowania przepisów o zamówieniach publicznych, wydatki są kwalifikowalne, jeżeli zostały poniesione zgodnie z tymi przepisami (zakres przedmiotowy).

Traktat o Ustanowieniu Wspólnoty Europejskiej

Wytyczna MRR – pismo DRR-III-949-66-ISz/06 z dnia 17 października 2006 roku

W przypadku zamówień, które mogą być udzielane z pominięciem procedur Ustawy Prawo zamówień publicznych, podczas przeprowadzania tych zamówień należy uwzględnić obowiązujące na rynku wspólnotowym zasady konkurencji wynikające wprost z przepisów Traktatu o Ustanowieniu Wspólnoty Europejskiej oraz z orzecznictwa Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości. Zasady te obejmują w szczególności:

- swobodny przepływ towarów (art. 28 TWE),
- prawo przedsiębiorczości (art. 43 TWE),
- swobodę świadczenia usług (art. 49 TWE),

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

- niedyskryminację i równe traktowanie,
- przejrzystość,
- proporcjonalność,
- wzajemne uznawanie.

Ustawa o Finansach Publicznych

Wytyczna MRR – pismo DRR-IV-94915-05-AT/06 z dnia 19 czerwca 2006 roku

Nawet w przypadku, gdy Beneficjent jest wyłączony ze stosowania Ustawy Prawo zamówień publicznych powinien on ponosić wydatki zgodnie z art. 35 ust. 3 Ustawy z dnia 30 czerwca 2005 roku o finansach publicznych co oznacza, że wydatki powinny być dokonywane:

1. w sposób celowy i oszczędny, z zachowaniem zasady uzyskiwania najlepszych efektów z danych nakładów,
2. w sposób umożliwiający terminową realizację zadań,
3. w wysokości i terminach wynikających z wcześniej zaciągniętych zobowiązań.

Rozliczanie projektu

W § 3 umowy o dofinansowanie projektu ustalony został okres realizacji projektu, w tym:

- data rozpoczęcia realizacji projektu,
- data zakończenia rzeczowego,
- data zakończenia finansowego.

Rozliczeniu w ramach projektu podlegają jedynie wydatki kwalifikowalne, które zostały poniesione w okresie realizacji projektu i nie wcześniej niż w dniu złożenia przez Beneficjenta wniosku aplikacyjnego w odpowiedzi na ogłoszony konkurs.

WYKORZYSTANIE DOFINANSOWANIA

Wytyczna MRR – pismo DRR-XII-94860-14-AKK,PM,KŻ/06 z dnia 31 stycznia 2006 roku

Zgodnie z § 7 ust. 1 umowy o dofinansowanie projektu w przypadku, gdy Beneficjent wykorzystał całość lub część dofinansowania niezgodnie z przeznaczeniem, bez zachowania obowiązujących procedur, lub pobrał całość lub część dofinansowania w sposób nienależny lub w nadmiernej wysokości, jest on zobowiązany do zwrotu tych środków odpowiednio w całości lub w części wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w terminie i na rachunek wskazany przez Instytucję Wdrażającą. Mogą zatem wystąpić następujące sytuacje:

1. **Wykorzystanie całości lub części dofinansowania niezgodnie z przeznaczeniem**
Nie obejmuje sytuacji, gdy w trakcie weryfikacji wniosku beneficjenta o płatność Beneficjent Końcowy stwierdzi niekwalifikowalność wydatku przedstawionego przez ostatecznego odbiorcę. Obejmuje natomiast m.in. sytuację, gdy beneficjent wykorzystał dofinansowanie na cel inny niż określony w projekcie
2. **Wykorzystanie całości lub części dofinansowania bez zachowania obowiązujących procedur**
Obejmuje m.in. sytuację, gdy ostateczny odbiorca (beneficjent) nie zastosował ustawy Prawo zamówień publicznych
3. **Pobranie całości lub części dofinansowania w sposób nienależny**
Obejmuje m.in. sytuację, gdy ostateczny odbiorca (beneficjent) otrzymał transzę dofinansowania bez podstawy prawnej, jaką jest wniosek beneficjenta o płatność
4. **Pobranie całości lub części dofinansowania w nadmiernej wysokości**

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Obejmuje m.in. sytuację, gdy otrzymane dofinansowanie w ramach projektu było większe niż kwota potrzebna do realizacji projektu (sytuacja zostaje uwidoczniiona we wniosku o płatność końcową)

W każdym przypadku opisanym powyżej ostateczny odbiorca jest zobowiązany do zwrotu środków nieprawidłowo wykorzystanych lub pobranych, odpowiednio w całości lub w części, wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych, w terminie i na rachunek wskazany przez Beneficjenta Końcowego. Jeżeli beneficjent nie dokona zwrotu nieprawidłowo wykorzystanego lub pobranego dofinansowania w wyznaczonym przez Instytucję Wdrażającą terminie, dokonuje ona potrącenia nieprawidłowo wykorzystanego lub pobranego dofinansowania, wraz z odsetkami w wysokości określonej jak dla zaległości podatkowych z kwoty kolejnej transzy dofinansowania. W przypadku nieskuteczności powyższych instrumentów, Beneficjent Końcowy wykorzystuje środek prawny, jakim jest zabezpieczenie prawidłowej realizacji projektu, wniesione przez ostatecznego odbiorcę.

FAKTURY W WALUTACH OBCYCH – RÓŻNICE KURSOWE

wytuczna MRR – pismo DRR-VII-94860-45-HA/06 z dnia 27 listopada 2006 roku

Jednostki objęte przepisami ustawy o rachunkowości wymienione w art. 2 tej ustawy obowiązane są do prowadzenia swoich ksiąg rachunkowych i sporządzania sprawozdań finansowych w walucie polskiej. W związku z powyższym przeliczeniu na walutę polską podlegają:

1. **zobowiązania i należności wyrażone w walutach obcych** - wg kursu średniego waluty ustalonego przez NBP na dzień przeprowadzenia operacji zakupu lub sprzedaży (jest to z reguły data wystawienia faktury) lub wg kursu ustalonego w dokumencie odprawy celnej (w zgłoszeniu celnym) lub innym wiążącym jednostkę dokumencie,
2. **środki pieniężne wyrażone w walutach obcych**, pochodzące z walutowego rachunku bankowego lub waluty obce zakupione za środki pochodzące z rachunku bankowego prowadzonego w złotych polskich - po kursie sprzedaży lub kupna walut określonych przez bank, obsługujący rachunek bankowy jednostki w dniu dokonywania zapłaty za operacje, o których mowa w punkcie pierwszym.

Zatem faktury otrzymywane przez beneficjenta w walucie obcej należy przeliczyć wg kursu średniego ustalonego dla danej waluty przez NBP, lub kursu wyznaczonego w innym dokumencie wiążącym jednostkę. Natomiast w odniesieniu do płatności dokonywanych przez beneficjenta:

- **płatności dokonywane z rachunku bankowego prowadzonego w złotych polskich** na rachunek odbiorcy prowadzony w walucie obcej należy przeliczyć po kursie sprzedaży stosowanym przez bank, z którego usług korzysta jednostka, z dnia dokonania operacji (tj. zapłaty);
- **Płatności dokonywane z rachunku prowadzonego w walucie obcej** do kontrahenta zagranicznego (na rachunek prowadzony w walucie obcej) należy przeliczyć po kursie średnim stosowanym przez bank, z którego usług korzysta jednostka, z dnia dokonania operacji (tj. zapłaty).

Ze względu na możliwe wystąpienie różnych kursów walut na dzień operacji zakupu i na dzień zapłaty powstaną różnice kursowe. Zgodnie z zasadą nr 3, pkt 1 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 448/2004 ujemne różnice kursowe nie kwalifikują się do współfinansowania z funduszy strukturalnych.

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

Oznacza to, że kwalifikowalnym jest wydatek faktycznie poniesiony jako zapłata za fakturę wyrażoną w walucie obcej, przeliczony na PLN wg powyższych zasad, jednak tylko do wysokości kwoty wynikającej z przeliczenia faktury, tj. kwoty księgowanej jako koszt. Jeżeli bowiem wydatek faktycznie poniesiony jest wyższy od tej kwoty to różnica między tymi kwotami jest kosztem finansowanym i na mocy zasady 3 nie może być refundowana.

W praktyce możliwe jest wystąpienie dwóch sytuacji:

1. Jeżeli obliczona w powyższy sposób kwota faktycznie poniesiona jest niższa od kwoty księgowanej jako koszt, to kwalifikowalna jest kwota faktycznie poniesionego wydatku;
2. jeżeli kwota faktycznie poniesiona jest wyższa od kwoty księgowanej jako koszt, to kwalifikowalny jest wydatek faktycznie poniesiony, ale tylko do wysokości zaksięgowanej w kosztach.

Podsumowując, w myśl przedstawionego powyżej rozwiązania refundowane byłyby wydatki w ujęciu kasowym, tj. faktycznie poniesione (przeliczone na PLN wg powyższych zasad dotyczących przeliczania płatności), jednakże w przypadku gdy są one wyższe od kwoty księgowanej jako koszt - jedynie do takiej wysokości, która odpowiada danemu kosztowi, gdyż nadwyżka ponad kwotę księgowaną jako koszt odpowiada już kosztowi finansowemu (różnicy kursowej), a ten na mocy zasady nr 3 nie powinien być refundowany (w efekcie kwalifikowalna będzie kwota zaksięgowana jako koszt - jednak kwalifikujemy wydatek faktycznie poniesiony z zastrzeżeniami „do określonej wysokości”).

Przedstawione rozwiązanie odnosi się zatem do kwoty faktycznie poniesionej z tym ograniczeniem, że powinna ona dotyczyć wyłącznie kosztu związanego z zakupem nie zaś kosztu związanego z zakupem oraz kosztu finansowego.

KOSZTY OGÓLNE I RYCZAŁTY

Wytyczna MRR – pismo DRR-XI-8516-1-MT/07 z dnia 21 lutego 2007 roku

Ryczałty

Zgodnie ze stanowiskiem Instytucji Zarządzającej, możliwe jest rozliczanie kosztów rachunków za telefon stacjonarny/telefon komórkowy w oparciu o ryczałt, rozumiany jako proporcję wydatków związanych z połączeniami telefonicznymi wykonywanymi na rzecz projektu w stosunku do całkowitych wydatków na połączenia telefoniczne Ostatecznego Odbiorcy. Założony ryczałt powinien zostać wyliczony przez Beneficjenta na podstawie rzetelnej i uzasadnionej metodologii, która powinna być przechowywana z dokumentacją projektu (nie ma potrzeby jej załączania do wniosku o dofinansowanie i wniosku o płatność), chyba że instytucja uprawniona o kontroli zażąda przedstawienia powyższego dokumentu.

Zdaniem Instytucji Zarządzającej ZPORR wydatki poniesione w formie ryczałtu na telefony są niekwalifikowalne w sytuacji, gdy charakter projektu nie uzasadnia ich użycia lub gdy Ostateczny Odbiorca nie potrafi udowodnić poniesienia wydatków.

Jeżeli Beneficjent jest posiadaczem telefonu komórkowego, to w przypadku realizacji Projektu możliwe będzie kwalifikowanie wydatków związanych z rachunkami i bilingami telefonicznymi. W przypadku posiadania telefonu z usługą pre-paid, kwalifikowalny będzie zakup kart do telefonu, jako alternatywa dla abonamentu telefonicznego.

Koszty Ogólne

Zgodnie z Zasadą nr 1 Rozporządzenia (WE) nr 448/2004 z dnia 10 marca 2004 roku, koszty ogólne związane z projektem to ta część kosztów stałych ponoszonych przez Ostatecznego Odbiorcę w trakcie codziennego prowadzenia działalności, oparta na kosztach rzeczywistych i

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

wyodrębniona proporcjonalnie z kosztów stałych związanych bezpośrednio z realizacją projektu.

Za koszty ogólne w projekcie według Instytucji Zarządzającej ZPORR mogą zostać uznane:

- koszty energii elektrycznej i wody,
- koszty ogrzewania pomieszczeń,
- koszty czynszu lub koszty wynajmu/dzierżawy pomieszczeń,
- sprząatanie pomieszczeń,
- koszty związane z utrzymaniem biura projektu (poza kosztami osobowymi),
- koszty ubezpieczenia biura projektu i zakupionego sprzętu,
- koszty ochrony lub monitoringu.

Wszystkie inne koszty, których nie można przyporządkować do powyższych, mogą również zostać uznane za kwalifikowalne jeśli są niezbędne i ściśle związane z zadaniami realizowanymi w projekcie.

Za koszt kwalifikowalny uznaje się korzystanie i utrzymanie pomieszczeń będących własnością Ostatecznego Odbiorcy, partnera lub podwykonawcy w części proporcjonalnej do ich wykorzystania w projekcie - jeżeli pomieszczenia są używane jednocześnie do innych celów. Stałe koszty utrzymania, koszty obsługi administracyjnej pomieszczeń, etc., mogą być uznane za kwalifikowalne, jeżeli będą wyliczone wg rzetelnie opracowanej metodologii skalkulowanej proporcjonalnie do ich wykorzystania/wynajmu i koszty te będą możliwe do udowodnienia. W związku z powyższym, Beneficjent musi bezwzględnie dysponować wyliczeniem kosztów ogólnych założonych przy realizacji projektu.

Instytucja Zarządzająca ZPORR dopuszcza również możliwość kwalifikowania kosztów związanych z użytkowaniem na potrzeby realizowanych projektów, innych pomieszczeń poza salami wykładowymi, tj. pomieszczeń socjalnych, toalet, korytarzy itp. Koszty te powinny być wyliczone proporcjonalnie do wykorzystania tych pomieszczeń na potrzeby projektu, a Ostateczny Odbiorca (Beneficjent) powinien również przedstawić stosowną kalkulację kosztów (zgodnie z metodologią).

W świetle powyższych informacji dotyczących zarówno ryczałów jak i kosztów ogólnych, jedynie wydatek faktycznie poniesiony i udokumentowany staje się ostatecznie kosztem kwalifikującym w ramach ZPORR. Dokumentem poświadczającym poniesienie wydatków powinna być faktura, rachunek lub inny dokument o wartości księgowej.

Jednocześnie przypominam, iż Instytucja Wdrażająca bądź Instytucja Pośrednicząca może zażądać od Beneficjenta przedstawienia metodologii wyliczenia wydatku podczas weryfikacji wniosków o płatność lub czynności kontrolnych. Nie ma natomiast obowiązku dołączania metodologii wyliczenia kosztów ogólnych do wniosku projektowego na etapie ubiegania się o dofinansowanie.

W nawiązaniu do kwestii wytycznych sporządzania metodologii kalkulacji kosztów ogólnych informuję, iż na poziomie Instytucji Zarządzającej ZPORR nie zostały określone szczegółowe zasady jej sporządzania. Za konstrukcję i tym samym poprawność zastosowanej metodologii odpowiada Ostateczny Odbiorca.

Dokumentacja projektu

Zgodnie z § 12 ust 2 umowy o dofinansowanie projektu Beneficjent jest zobowiązany do przechowywania dokumentacji związanej z realizacją Projektu, do dnia 31 grudnia 2013 roku (termin ten może ulec wydłużeniu).

Należy podkreślić, że Ostateczny Odbiorca powinien gromadzić potwierdzenia i dowody wykonania poszczególnych zadań w projekcie m.in.:

- listy obecności na szkoleniach, seminariach, konferencjach itd.,

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

- listy uczestników projektu,
- oświadczenia uczestników projektu o zgodzie na przetwarzanie danych osobowych,
- ewidencja świadczonego poradnictwa (zestawienia odbiorców takiej pomocy) prowadzona na bieżąco,
- oświadczenia podpisane przez uczestników projektu o uzyskaniu danej formy pomocy,
- karty czasu pracy zespołu projektowego,
- raporty, sprawozdania, itd.

Instytucja Zarządzająca ZPORR sugeruje, aby na wypadek sytuacji kryzysowych Beneficjent skanował najważniejsze dokumenty takie jak: wniosek o dofinansowanie, wnioski o płatność, sprawozdania itd. na nośniki elektroniczne np. płyty CD.

Podstawy prawne sprawozdawczości i rozliczeń

W dniu 27 marca 2007 roku weszło w życie rozporządzenie Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 26 lutego 2007 roku w sprawie trybu, terminów i zakresu sprawozdawczości dotyczącej realizacji Narodowego Planu Rozwoju oraz trybu i zakresu rozliczeń. Powyższe rozporządzenie zastępuje rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 22 września 2004 roku w sprawie trybu, terminów i zakresu sprawozdawczości dotyczącej realizacji Narodowego Planu Rozwoju, trybu kontroli realizacji Narodowego Planu Rozwoju oraz trybu rozliczeń.

Sprawozdanie z realizacji projektu i działania

Wzór sprawozdania z realizacji projektu

W dniu 24 listopada 2006 roku opublikowany został w Monitorze Polskim komunikat Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 16 listopada 2006 roku w sprawie wzorów sprawozdań sporządzanych w ramach Zintegrowanego Programu Operacyjnego Rozwoju Regionalnego 2004-2006. Wzory sprawozdań zamieszczone są na stronie internetowej Instytucji Zarządzającej ZPORR pod adresem: <http://www.zporr.gov.pl/Dokumenty/sprawozdania/>

Sprawozdawczość

Beneficjent sporządza sprawozdanie okresowe, roczne i końcowe z realizacji projektu po zakończeniu okresu sprawozdawczego i przekazuje je Instytucji Wdrażającej w formie pisemnej i elektronicznej.

Terminy składania sprawozdania z realizacji projektu:

1. **Sprawozdanie okresowe** (półroczne) do 7 dni kalendarzowych od upływu okresu sprawozdawczego,
2. **Sprawozdanie roczne** do 25 dni kalendarzowych kolejnego roku kalendarzowego,
3. **Sprawozdanie końcowe** do 25 dni kalendarzowych od dnia zakończenia realizacji projektu.

Dane ze sprawozdania z realizacji projektu niezbędne (konieczne) do sporządzenia sprawozdania z realizacji działania:

1. **Załącznik nr 1** Zestawienie wydatków kwalifikowalnych i niekwalifikowalnych,
2. **Załącznik nr 2** Wskaźniki realizacji projektu,
3. **Załącznik nr 2b** Wskaźniki postępu rzeczowego realizacji projektu.

Dane ze sprawozdania z realizacji projektu pomocnicze do sporządzenia sprawozdania z realizacji działania:

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

1. **Punkt II.4** Problemy dotyczące uczestników projektu, wykonawcy, płatności i inne problemy,
2. **Punkt II.6** Informacja o przeprowadzonych kontrolach/audytach realizacji projektu,
3. **Punkt IV** Informacja o zgodności realizacji projektu z zasadami polityk wspólnotowych,

Wskaźniki monitoringowe i postępu rzeczowego realizacji projektu

Na stronie internetowej Instytucji Zarządzającej ZPORR w dniu 20 grudnia 2006 roku została opublikowana nowa wersja podręcznika „Zasady doboru i pomiaru wskaźników w ramach ZPORR”. Aktualna wersja podręcznika zawiera informacje istotne dla Priorytetu 2 ZPORR.

Wskaźniki produktu dla Działania 2.6 ZPORR „Liczba osób korzystających ze staży (...)” oraz „Liczba osób otrzymujących stypendia (...)” są agregowane ze wskaźników produktów na poziomie projektów ze sprawozdań końcowych z realizacji projektów po przeprowadzeniu kontroli na miejscu na zakończenie ich realizacji. Pozostałe wskaźniki produktu zliczane są na podstawie liczby realizowanych projektów danego typu.

Zatem wskaźniki produktu ze sprawozdania z realizacji projektu konieczne do obliczenia wskaźników w sprawozdaniu z działania to:

- „Liczba osób korzystających z grantów stażowych” oraz,
- „Liczba osób korzystających ze stypendiów doktoranckich”.

Wskaźniki rezultatu dla Działania 2.6 ZPORR obliczane są na podstawie danych uzyskanych od Ostatecznych Odbiorców i wykazywane w sprawozdaniu z Działania po przeprowadzeniu kontroli na miejscu na zakończenie realizacji projektu.

- Wskaźnik „Liczba podmiotów gospodarczych, które podpisały porozumienie o współpracy ze szkołami wyższymi oraz jednostkami naukowymi i innymi wspierającymi rozwój innowacyjny regionu w wyniku realizacji projektów” agregowany jest z harmonogramów rzeczowo-finansowych,
- wskaźnik „Liczba podmiotów gospodarczych uczestniczących w realizacji RSI, zatrudniających do 250 osób” agregowany jest ze sprawozdań końcowych i harmonogramów rzeczowo-finansowych.

Zatem wskaźnik rezultatu ze sprawozdania z realizacji projektu konieczny do obliczenia wskaźnika w sprawozdaniu z działania to: „Liczba podmiotów gospodarczych uczestniczących w RSI”.

Wskaźnik oddziaływania dla Działania 2.6 ZPORR „Udział przedsiębiorstw, które wprowadziły innowacje 18 miesięcy po zakończeniu realizacji projektów w ogólnej liczbie przedsiębiorstw uczestniczących w projektach” wyliczany jest na podstawie informacji uzyskanych z przeprowadzonych badań ankietowych instytucjonalnych beneficjentów ostatecznych.

Nieprawidłowości

Wytyczna MRR – pismo DRR-IV-94500-02-KKa/06 z dnia 08 listopada 2006 roku

Zgodnie z § 8 ust. 1 pkt 1 umowy o dofinansowanie projektu Beneficjent jest zobowiązany do informowania niezwłocznie Instytucji Wdrażającej o zaistniałych nieprawidłowościach.

Interpretacja definicji nieprawidłowości (Rozporządzenie 1681/94)

Za nieprawidłowość należy uznawać przypadki, które spełniają jednocześnie trzy poniższe kryteria:

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

1. naruszenie przepisów prawa wspólnotowego (w tym i krajowego),
2. działania lub zaniechanie ze strony podmiotu zaangażowanego w realizację projektu,
3. potencjalna lub realna szkoda w ogólnym budżecie Wspólnot Europejskich polegająca na sfinansowaniu lub możliwości sfinansowania nieuzasadnionego wydatku z budżetu Wspólnoty.

Artykuł 297 § 1. Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 roku Kodeks karny

Kto, w celu uzyskania dla siebie lub innej osoby kredytu, pożyczki bankowej, gwarancji kredytowej, dotacji, subwencji lub zamówienia publicznego, przedkłada fałszywe lub stwierdzające nieprawdę dokumenty albo nierzetelne, pisemne oświadczenia dotyczące okoliczności mających istotne znaczenie dla uzyskania takiego kredytu, pożyczki bankowej, gwarancji kredytowej, dotacji, subwencji lub zamówienia publicznego, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Należy zatem podkreślić, że każdy stwierdzony przypadek przedstawienia sfałszowanego, nierzetelnego lub potwierdzającego nieprawdę dokumentu lub oświadczenia powinien być niezwłocznie zgłoszony do Prokuratury jako podejrzenie popełnienia oszustwa.

Polityki wspólnotowe

Zgodnie z artykułem 12 Rozporządzenia Rady nr 1260/1999, projekty współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego muszą być zgodne z postanowieniami Traktatu Unii Europejskiej, z instrumentami przyjętymi w ramach tego Traktatu oraz z politykami i działaniami Wspólnoty, a w szczególności w zakresie:

- konkurencji,
- udzielania zamówień publicznych,
- ochrony i poprawy stanu środowiska naturalnego,
- równego traktowania kobiet i mężczyzn.

W ramach Europejskiego Funduszu Społecznego wspierane są kwestie horyzontalne dotyczące rozwoju lokalnego, równości szans, rozwoju społeczeństwa informacyjnego oraz zrównoważonego rozwoju.

Wytyczna MRR – pismo DRR-IV-003-(1)-DR/07 z dnia 28 lutego 2007 roku

Kontrola kwestii horyzontalnych obejmuje m.in.:

1. Zamówienia publiczne

Sprawdzenie zgodności kontraktów zawieranych z wykonawcami z prawem krajowym i wspólnotowym, w szczególności z ustawą Prawo Zamówień Publicznych, prawem budowlanym (jeśli dotyczy), itd.

2. Pomoc publiczną

- Jeśli projekt został zatwierdzony na zasadach wyłączenia blokowego lub innego zatwierdzonego programu pomocowego, czy beneficjent posiada odpowiednie zaświadczenia? Jeśli tak, czy w aktach istnieje kopia dokumentów potwierdzających ten fakt? Należy upewnić się, czy beneficjent jest świadom swoich obowiązków wynikających z otrzymania pomocy publicznej?
- Jeśli projekt został zatwierdzony na zasadach de-minimis, należy sprawdzić czy beneficjent kwalifikuje się do otrzymania pomocy na zasadach de-minimis?

3. Informację i promocję

Rozporządzenia 1159/2000 szczegółowo przedstawia wymogi Komisji Europejskiej w zakresie promocji. Do tych wymogów odwołuje się zapis umowy o dofinansowanie. Należy sprawdzić, czy beneficjent wypełnia obowiązki wynikające z umowy w zakresie promocji dla projektu i czy potrafi to udokumentować (w przypadku projektu o

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

charakterze kursu lub szkolenia sprawdza się, czy uczestnicy są poinformowani, że projekt finansowany jest z EFS). Sprawdza się również, czy beneficjent (w przypadku zawarcia umów z wykonawcami po podpisaniu umowy o dofinansowanie projektu) poinformował wykonawców o wsparciu finansowym projektu ze środków pochodzących z EFRR/EFS w ramach ZPORR. W przypadku kontroli projektów mających charakter szkoleń albo kursów może zostać przeprowadzone badanie kwestionariuszowe uczestników szkolenia lub kursu.

4. Archiwizację

Art. 38(6) rozporządzenia 1260/1999 zobowiązuje beneficjenta do prowadzenia odpowiednich rejestrów wszelkich transakcji oraz dokumentacji związanych z pomocą w ramach projektu do 31 grudnia 2013 roku. Wizyty z art. 4 powinny sprawdzić, czy systemy archiwizacji akt istnieją i czy są odpowiednie.

UPROSZCZENIA SYSTEMOWE W ZPORR

W ramach ZPORR zostało przeprowadzone badanie ewaluacyjne pt. „Badanie przyczyn różnic w poziomie płatności realizowanych w ramach ZPORR na poziomie województw”. Efektem badania było nie tylko zidentyfikowanie barier, wpływających na różnice w poziomie płatności w poszczególnych województwach, ale również przedstawienie rekomendacji wraz ze sposobem ich wdrożenia.

Rekomendacja 1

Uproszczenie wniosku o płatność

1. Uproszczenie formularza wniosku o płatność poprzez wprowadzenie nowych funkcji i uproszczeń w Generatorze Wniosków Płatniczych.
2. Zmniejszenie ilości wymaganych załączników oraz wprowadzenie bardziej elastycznej możliwości grupowania wydatków.

Rekomendacja 2

Zarządzanie spiętrzeniami wniosków o płatność

1. Umożliwienie beneficjentom stosowania zmodyfikowanego przez instytucje wdrażające wzoru harmonogramu składania wniosków o płatność.
2. Możliwość określenia częstotliwości składania harmonogramu składania wniosków o płatność przez instytucje pośredniczące i instytucje wdrażające (np. kwartalne, a nie miesięczne składa nie harmonogramu).

Rekomendacja 3

Usprawnienie mechanizmu zaliczkowego przekazywania środków w projektach finansowanych z EFS

1. Zrezygnowanie z wniosku uruchamiającego płatność zaliczkową na rzecz uruchomienia zaliczki w EFS na podstawie umowy o dofinansowanie projektu.
2. Wprowadzenie możliwości określania wysokości zaliczki przez instytucję wdrażającą np. na podstawie harmonogramu rzeczowo-finansowego.
3. Wprowadzenie możliwości obniżenia procentu rozliczenia wniosku o płatność w EFS, warunkującego złożenie kolejnego wniosku o płatność.

Rekomendacja 4

Zwiększenie aktywności beneficjentów w składaniu wniosków o płatność

1. Wprowadzenie możliwości częstszego niż raz w miesiącu składania przez beneficjenta wniosku o płatność.
2. Nawiązanie indywidualnego kontaktu między instytucją wdrażającą/pośredniczącą a beneficjentem (zintensyfikowane szkolenia z wypełniania wniosków o płatność,

ZPORR
Zintegrowany Program
Operacyjny
Rozwoju Regionalnego

konsultacje dla obecnych i przyszłych beneficjentów, np. dni otwarte raz w miesiącu dla osób planujących złożenie wniosku o płatność).

Rekomendacja 5

Zmniejszenie ilości podpisywanych aneksów do umów

1. Wyeliminowanie zbędnych aneksów do umów poprzez modyfikację wzoru umowy o dofinansowanie projektu.